

Jõgeva maakonnas Põltsamaa vallas Põltsamaa metskond 3 kinnistu (registriosa nr 15506750, katastritunnus 57302:001:0096, edaspidi *metskonna kinnistu*) kvartali PM059 eraldisel 10 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse volitatud esindaja Arvo Linnu 09.10.2025 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 81, metsaseaduse § 41 lõige 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jõgeva maakonnas Põltsamaa vallas Põltsamaa metskond 3 kinnistu kvartali PM059 eraldisel 10 sanitaarraie keskkonnamõjude hindamise (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Metsise, väike-kirjurähni ja laanepüü pesitsusaegset häirimist on võimalik vältida kui kavandatud sanitaarraie metsise, väike-kirjurähni ja laanepüü elupaigas teostatakse väljaspool liikide pesitsusperioodi, mis kestab 1. veebruarist 31. juulini.

1.2.2. Elustiku mitmekesisus säilib, kui raiete tegemisel jäetakse raielangile hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mis ei kuulu koristamisele ja jäävad metsa alatiseks.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. RMK volitatud esindaja Arvo Lind esitas 09.10.2025 Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandab sanitaarraiet metskonna kvartali PM059 eraldisel 10 (1,04 ha) hinnangulise raie mahuga 30 tihumeetrit. Metsateatis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbriga 50001166488. Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel asub kvartali PM059 eraldis 10 Endla looduskaitseala Vanajaagu piiranguvööndis ja Endla linnu- ja looduslal.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatavad tegevused on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH

eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Metskonna kinnistul kavandatakse sanitaarraiet kvartali PM059 eraldisel 10 (1,04 ha) hinnangulise raie mahuga 30 tihumeetrit

Eraldisel 10 on tegemist looduslike häiringute tagajärjel tekkinud üksikpuudega lageda alaga, kus esineb ka surnud puid.

Sanitaarraie eesmärgiks on metsa sanitaarse seisundi parandamine ja surevate või surnud puude puidu kasutamise võimaldamine, kui see ei ohusta elustiku mitmekesisust. Sanitaarraie korral raiutakse puistus surnud ja kahjustatud puud ning lagedalt alalt on lubatud raiuda ka üksikpuude rindes kasvavaid puid, mis pole säilikpuud. Kavandatava tegevuse korras tohib raiuda ainult keskkonnaministri määruse „Metsa majandamise eeskirja“¹ §-7 loetletud puid.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Metskonna kinnistu asub Jõgeva maakonnas, Põltsamaa vallas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 2024. aastal kehtestatud Põltsamaa valla üldplaneering², millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

²<https://www.poltsamaa.ee/uldplaneering>

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Metskonna sihtotstarve on 85% maatulundusmaa, 15% kaitsealune maa, maaüksus asub hajaasustus piirkonnas. Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raialal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raiala asub jänesekapsa-kõdusoo kasvukohatüübis. Eraldis 10 on üksikpuudega lage ala.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raie läbi viiakse. Raiega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, raie ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

EELIS-e andmetel asub eraldis 10 Endla looduskaitseala Vanajaagu piiranguvööndis ja piirneb loodusdirektiivi elupaigatüübiga vanad loodusmetsad (9010*) ning projekteeritava Metsaelupaikade looduskaitseala, Metsaelupaikade sihtkaitsevööndiga. Loodusdirektiivi elupaigatüüp (9010*) on Endla loodusala ja Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks.

Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgid on loetletud Endla looduskaitseala kaitse-eeskirjas³ (edaspidi kaitse-eeskiri). Endla looduskaitseala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid Endla linnuala ja Endla loodusala.

EELIS-e andmetel asub kavandatav raie metsise, laanepüü ja väike-kirjurähni elupaigas. Metsis ja laanepüü on Endla looduskaitseala ja Endla linnuala kaitse-eesmärgiks.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

³ Vabariigi Valitsuse 28.09.2005 määrus nr 255.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Välisõhk ja kliima - kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raie ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - raialal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta. Raie on kavandatud 1,04 ha suurusel alal, raietööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskooormus. Raietööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Vesi - Raialal ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Mõju veerežiimile ei ole oluline.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Eelpool nimetatud raie asub Endla loodus- ja linnualal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärkidele. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalikud Endla looduskaitseala ega Endla linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁴ järgi tuleb elupaikade halvenemisenähtude käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespool viidatud erinõuded tuleb

⁴Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁵ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

EELIS-e andmetel asub eraldis 10 Endla linnualal ja Endla looduslal. Sanitaarraie käigus raiutakse lagedalt alalt üksikrinde puid ja surnud puid. Sanitaarraie järgselt vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist noortemate metsade suunas ja metsamaastik oluliselt ei killustu. Eraldisel 10 on tegemist looduslike häiringute tulemusena tekkinud üksikpuudega lageda alaga ning raie täiendavat muutust kaasa ei too. Kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt Endla linnu- ja loodusala seisundit, seega raie ei kahjusta Endla linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke.

Kavandatud sanitaarraie piirneb Endla loodusala kaitse-eesmärgiks oleva loodusdirektiivi elupaigatüübiga vanad looduspõõsad (9010*). Sanitaarraie käigus raiutakse lagedal alal üksikrinde puid ja surnud puid. Kavandatud sanitaarraie ala piirneb metsaelupaigatüübiga raieala loeosas. Sanitaarraie teostamise järgselt võib elupaigatüübi servaalal tekkida tuulemurd, kuid servaalal tekkida võib tuulemurd on lokaalse mõjuga ning ei mõjuta 2,4 ha suurusel alal paikneva metsaelupaigatüübi seisundit. Kavandatav tegevus ei mõjuta oluliselt elupaigatüübi vanad looduspõõsad (9010*) seisundit, seega raie ei kahjusta Endla loodusala kaitse-eesmärke.

Kavandatav sanitaarraie asub metsise elupaigas kanade sigimisalal, mille isendite ja elupaikade kaitse on Endla linnuala ja Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks.

Metsamajandus on üks olulisemaid metsise arvukust mõjutavaid tegureid, aga samas on teada, et metsis on liik, kes on võimeline teatavat metsamajanduslikku mõju taluma kui arvestatakse metsise elupaigavajadusega. Sanitaarraie ala jääb metsise elupaika, mille pindala on 2315,3 ha. Metsisele tundlikumad, metsisemängu alad on tsoneeritud sihtkaitsevööndisse. Metsis on tundlik mänguaegses elupaigas tehtavate raiete suhtes. Mänguaegsest elupaigast väljaspool kavandatav sanitaarraie ei mõjuta metsise mängu.

Suurte haraliste mändide säilitamine, puhmastikuga maapinna hoidmine raiejäätmetest puhtana ning väikestel aladel alusmetsa säilitamine aitab kaasa metsise elupaigas eluks vajalike tingimuste säilimisele metsise pesitsusalal. Sanitaarraie metsise elupaigas ei mõjuta oluliselt pesitsusaegse elupaiga seisundit. Sanitaarraiega vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas, metsamaastik oluliselt ei killustu.

Samuti ei mõjuta kavandatav sanitaarraie eeldatavasti emaslindude pesitsusedukust negatiivselt, kuna metsise elupaigad on suured (kuni 3 km mängutsentrist) ja seal säilib piisavalt palju toitumiseks sobivat metsaala, kus puhmarindes domineerib mustikas.

Metsise elupaigas, kanade sigimisalal, sanitaarraie tegemine ei kahjusta oluliselt elupaiga seisundit. Metsisele mängualast välja jäävas elupaigas, kanade sigimisalal on oluline tagada, et metsiseid pesitsuse ajal ei häirita.

⁵ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Metsise kaitse tegevuskava⁶ kohaselt häirivad metsiseid põhiliselt pesitsusperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on metsise puhul ajavahemik 1. veebruarist kuni 31. juulini. Sel perioodil elupaigas raietöödest hoidumine aitab vältida metsiste sigimisaegset häirimist ning pesade ja munade hävitamist ja tagada metsiste eduka pesitsemise.

Kavandatud tegevus ei mõjuta oluliselt metsise elupaiga seisundit ja ei kahjusta Endla linnuala kaitse-eesmärke.

Eraldis 10 kattub Endla linnuala ja Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks oleva III kategooria kaitsealuse linnuliigi, laanepüü, piiritletud elupaigaga (elupaiga pindala on 424,18 ha). Laanepüü asustab mitmesuguseid metsakasvukohatüüpe, samuti eri koosseisu ja vanusega puistuid. Sigimisperioodil valitakse kodupiirkond eelistatult viljakamates niisketel muldadel kasvavates vanemates segametsades, kus järelkasvus või alusmetsas on noori kuuski ning alustaimestik on madal ja liigirikas. Laanepüü kaitse tegevuskava eelnõu kohaselt on laanepüü asurkonnale suurimaks ohuks sobivate elupaikade kadumine lageraiete käigus ja elupaikade killustumine. Lisaks sobivate elupaigalaikude vähenemisele kaob ka nende sidusus, mis võimaldaks isendite liikumist ja vaba ristumist. Sobivateks elupaikadeks on liigile eeskätt suurtes metsamassiivides olevad vanemad ja suure tihedusega eririndelised metsad. Ohuteguriks on puistu lagedaks raiumine, mis tõstab kisklussurvet.

Eraldisel 10 kavandatakse laanepüü elupaigas üksikpuudega lagedal alal sanitaarraiet. Laanepüü elupaiga pindala on 424,18 ha ning raie kavandatakse elupaigas 1,04 ha suurusel alal. Kavandatav raie ei mõjuta oluliselt laanepüü elupaiga seisundit, kuna ei teki elupaiga olulist killustumist ning raie on mõjutatud väike osa elupaiga pindalast. Eraldis 10 on looduslike häiringute tulemusena tekkinud üksikpuudega lage ala ning kavandatud raie täiendavalt laanepüü elupaika ei killusta. Väikesel osal elupaigas puistu lagedaks raiumine ei tõsta ka oluliselt kisklussurvet. Laanepüü elupaiga kahjustamist on võimalik vältida, kui raiejäätmeid ladustatakse selliselt, et need ei kataks olulist osa metsa pinnasest, et mitte vähendada oluliselt toitumiseks vajaliku puhmastiku pinda ja ligipääsetavust tibudele.

Raied pesitsusperioodil häirivad laanepüü pesitsemist ja peletavad linde sobivatest elupaikadest vähem sobivatesse. Laanepüü pesitsusaegset häirimist ning pesade ja munade hävimist on võimalik vältida kui raietööd tehakse väljaspool laanepüü pesitsusperioodi, mis kestab 1. aprillist kuni 30. juunini. Kavandatud tegevus ei kahjusta oluliselt laanepüü elupaiga seisundit ja ei kahjusta Endla linnuala kaitse-eesmärke.

Kuna kavandatud raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eelpool käsitletule muid Endla linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Endla linnu- ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatav raie ei mõjuta ebasoodsalt Endla linnuala ja Endla loodusala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsi, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määrusega nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatud raie asub Endla looduskaitseala Vanajaagu piiranguvööndis. Mõju looduskaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Endla linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud

⁶ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (Tetrao urogallus) kaitse tegevuskava“ (leitav: <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>).

peatükis 3.3.1.2. Alal ei esine muid Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi mida raie mõjutaks.

EELIS-e andmetel asub kavandatav raieala väike-kirjurähni piiritletud elupaigas. Eraldisel 10 on tegemist looduslike häiringute tulemusena tekkinud üksikpuudega lageda ala, kus kavandatakse üksikpuude ja surnud puude raiet. Väike-kirjurähni elupaiga pindala on 23,15 ha ning raiet kavandatakse elupaigas 1,04 ha suurusel alal. Kavandatav raie ei mõjuta oluliselt väike-kirjurähni elupaiga seisundit, kuna ei teki elupaiga olulist killustumist ning raiest on mõjutatud väike osa elupaiga pindalast. Väike-kirjurähnile sobivaid elupaigatingimusi on võimalik säilitada, jättes raie käigus väike-kirjurähni elupaigas säilikpuudeks suuri (üle 10 cm läbimõõduga) elusaid ja surnud lehtpuid umbes 20 tm/ha.

Raied pesitsusperioodil häirivad väike-kirjurähni pesitsemist ja peletavad linde sobivatest elupaikadest vähem sobivatesse. väike-kirjurähni pesitsusaegset häirimist ning pesade ja munade hävimist on võimalik vältida kui raietööd tehakse väljaspool väike-kirjurähni pesitsusperioodi, mis kestab 1. aprillist kuni 30. juunini. Kavandatud tegevus ei kahjusta oluliselt väike-kirjurähni elupaiga seisundit.

Endla looduskaitseala piiranguvööndi (sh Vanajaagu piiranguvööndi) kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine. Kaitse-eeskirja § 16 p kohaselt tuleb uuendusraietel säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus. Antud juhul ei ole tegemist uuendusraietega, kuid kavandatud sanitaarraiega surnud, kahjustatud puude ja lamapuude raie järel tekib eraldisel 10 lageda ala. Metsa jätkusuutlik ja mitmekesine arengu säilib, kui seal on esindatud võimalikult paljud liigid. Liigirikkuse säilitamise seisukohalt on määrav eelkõige säilikpuude, sealhulgas surnud puidu maht. Üldise liigirikkuse seisukohast on oluline jämedamõõtmeliste säilikpuude rohkus, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alaliseks. Optimaalne säilikpuude kogus koosluse liikide ja vanuse mitmekesisuse säilitamiseks raielangil on 20 tm hektari kohta.

Kavandatava sanitaarraie alal ja raie 30 meetrises⁷ mõjualas ei asu teisi kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raie on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja Endla looduskaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raie puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Kaitse-eeskirja § 16 lõike 7 kohaselt on piiranguvööndis lubatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel või muul ajal kaitseala valitseja nõusolekul, kui pinnas seda võimaldab.

Looduskaitseaduse § 55 lõikest 6 on kaitsealuse loomaliigi isendi tahtlik häirimine paljunemise ja poegade kasvatamise ajal keelatud, mistõttu seatakse raietöödele ajaline piirang.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks

3.4. Eelhinnangu järelendus

Kavandatud raiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades

⁷ Runnel, K. 2021. RMK rakendusüriing „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine

projekti osana looduskaitseseaduse § 55 lõikest 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Endla linnu- ja loodusalale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitse-õuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus on koos metsateatiste otsustega Avalikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Marek Paeküla

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond